

- Wij vinden de wet wenselijk, want daarmee expliciteren we de grondslag voor de verwerking. In het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens wordt hierom gevraagd.
- Wij hebben dat advies gevraagd en nemen dat ook serieus.
- Daarnaast willen wij zelf iedere vorm van verplichten van de app strafbaar te stellen. Misbruik wordt stevig gestraft.

Q: Hoe kan de app toch worden getest als de wet er nog niet is?

A:

- Dat kan omdat we voor de proef gebruik maken voor de expliciete toestemming als grondslag.
- Deze grondslag is legitiem en heeft als voordeel dat de gebruiker wordt gewezen op de privacyaspecten van het gebruik van de app en daar nadrukkelijk mee akkoord gaat.

Q: Waarom een spoedwetprocedure?

A:

- Omdat het aantal coronabesmettingen toeneemt, we hebben geen tijd te verliezen.
- Ook omdat we weten dat CoronaMelder een bijdrage kan leveren (dat zien we ook bij andere apps) bij het beheersen van de verspreiding van het virus.
- Het doel is om de benodigde wettelijke grondslag te realiseren vóór de beoogde invoeringsdatum van 1 september, dan wel zo snel mogelijk daarna.

Q: Wat is de inhoud van de spoedwet?

A:

- De spoedwet legt het volgende vast:
  - o Explicitering van de wettelijke grondslag;
  - o Het borgen dat het gebruik van CoronaMelder vrijwillig is en dus door niemand mag worden afgedwongen.

Q: Hosting backend?

A:

- Het beheer van de server wordt uitgevoerd door het CIBG (Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg). Zij maken gebruik van de hosting gebruik van KPN.
- Beveiligingsmaatregelen die in de omgeving van de Belastingdienst standaard aanwezig waren, zijn en worden nu ook getroffen in de nieuwe omgeving.
- Er wordt momenteel assessment uitgevoerd op de beveiligingsmaatregelen om zeker te stellen dat alles in orde is en wat eventueel kan verbeteren.

Q: AP wijst op risico door gebruik maken van diensten van Google en Apple. Wat doet u op dit punt?

A:

- Google en Apple stellen de techniek beschikbaar waardoor wij in staat zijn om de CoronaMelder te laten draaien.
- Samen met andere Europese landen kunnen we deze techniek benutten voor een app die besmettingen sneller opspoot.
- Natuurlijk hebben we zelf dit risico geïdentificeerd en vragen hierover gesteld aan Google en Apple, onder ander wat betreft opslag van data en broncode.
- Daarbij eisen deze organisaties in hun voorwaarden dat onze app geen locatie en andere gevoelige gegevens mogen verzamelen, en dus ook niet met deze organisaties gedeeld worden.
- Om het veiligheidsrisico te minimaliseren is, net zoals in de landen om ons heen gekozen voor de hoogst haalbare oplossing: privacy is het uitgangspunt (privacy by design).
- De afgelopen weken hebben daarnaast ook Apple en Google hun broncode vrij gegeven.
- De Europese Commissie laat namens de lidstaten onderzoek uitvoeren naar deze broncode, waar CoronaMelder ook gebruik van maakt.
- Daarnaast geeft het vrijgeven van de broncode de zogenaamde 'community' van vrijwilligers de gelegenheid om de broncode te toetsen en waar nodig voorstellen te doen voor verbetering. Daarnaast wordt voortdurend op nationaal en Europees niveau overleg gevoerd met Apple en Google om de werking van de app én de waarborgen voor de privacy te borgen.

Q: Waarom werkt de app niet op een Iphone 6?

A:

- Dit komt omdat de gebruikte techniek waarvan gebruik wordt gemaakt, bluetoothsleutels, niet ondersteund wordt door oudere smartphones.
- CoronaMelder werkt op smartphones met versies vanaf IOS 13.5 en Android 6.0.
- Voor de Iphone kan in de meeste gevallen de app ook gebruikt worden vanaf IOS 11.0, omdat die versie geüpdatet kan worden naar IOS 13.5.
- Dit betekent dat iPhones vanaf de versie 6s de app kunnen downloaden en gebruiken.
- De helpdesk van CoronaMelder kan helpen bij het updaten (0800 – 1280).

Q: Toch niet iedereen in Nederland heeft een smartphone?

A:

- Dat klopt, maar 92 procent wel.
- Daarvan gebruikt 98% Android of IOS (respectievelijk 61% & 37%)
- Het potentiële bereik daarmee is 14 miljoen Nederlanders

Q: Journalist (10)(2e) van RTL geeft aan dat medewerkers van het ministerie hem onheus bejegenen?

A:

- We hebben meteen even contact met hem gezocht na zijn tweet om te vragen wat er precies gebeurd was.
- Journalisten moeten gewoon hun werk kunnen doen en ons kritisch volgen. Zo werkt dat in onze democratie.
- Blijkbaar zijn er mensen in de online gemeenschap (die mogelijk vrijwillig aan de app hebben meegewerkt) die hem hebben benaderd.
- Wat er precies is gezegd weet ik niet., maar ik vind het wel belangrijk om te benadrukken dat dit absoluut niet namens het ministerie was.
- Gisteravond hebben we begrepen van (10)(2e) dat deze mensen hun excuses hebben aangeboden en dat daarna de berichten zijn opgehouden.

CORONAWET

Q: Zijn de snel oplopende besmettingen aanleiding om vaart te maken met de invoering van de noodwet covid-19?

- Het wetsvoorstel is op 13 juli aangeboden aan de Tweede Kamer.
- De Tweede Kamer heeft vorige week de schriftelijke inbreng met 3 weken vervoegd ten opzichte van de eerdere planning.
- Hoe eerder de wet is vastgesteld, hoe eerder het kabinet op basis van de nieuwe werkwijze kan handelen.
- Totdat de tijdelijke wet er is, zullen we gebruik maken van de huidige werkwijze met aanwijzingen en noodverordeningen om maatregelen te treffen om de uitbraak te beperken.

Q: Waarom is het belangrijk dat de wet er komt?

- Het doel van de tijdelijke wet is om een betere juridische basis te bieden aan de covid-maatregelen die nu via noodverordeningen worden geregeld, zoals het houden van de veilige afstand.
- Een tweede doel is om de controle van het parlement op die maatregelen te vergroten. Dat vergroot de democratische legitimatie. De Tweede Kamer heeft dan een grotere rol bij het beoordelen van de noodzaak van de maatregelen en de beperking van grondrechten.
- Ook maakt de wet meer gebruik van de reguliere bestuurlijke verhoudingen: burgemeesters en gemeenteraden krijgen een grotere rol.

NERTSEN

Q: Er blijven besmettingen bijkomen, gaat u over tot preventief ruimen?

- A:
- Het kabinet heeft hierover opnieuw advies gevraagd aan het OMT-Z. Zij zullen op korte termijn bij elkaar komen.

Q: Maar eerder heeft het OMT-Z toch gezegd dat als er na half augustus nog nieuwe besmettingen bijkomen er preventief geruimd zou gaan worden?

- A:
- Dat klopt, met de kanttekening dat als de situatie met de verspreiding van het virus onder mensen in Nederland zou veranderen, dit opnieuw zal moeten worden afgewogen.
  - Dat is met het oplopende aantal besmettingen nu het geval.

<Bij doorvragen>

- Het OMT-Z heeft in hun advies van 17 juli gesteld nog tot half augustus zo'n 6-12 besmette nertsen bedrijven te verwachten, omdat het even duurt voor je het effect kan zien van de ingestelde extra hygiënemaatregelen. Na 17 juli zijn er tot nog toe 8 bedrijven besmet verklaard.

Q: Hoe staat het met de stoppersregeling?

- A:
- Die wordt op dit moment uitgewerkt.
  - De regeling hangt samen met het besluit om eventueel over te gaan tot preventief ruimen.

Q: Vormen de besmette nertsbedrijven een risico voor de volksgezondheid?

- A:
- Daar kijkt het OMT-Z op ons verzoek opnieuw naar.
  - Eerder oordeelden deskundigen dat er buiten de besmette bedrijven geen verhoogd risico is voor de volksgezondheid. Alleen mensen die in een besmette stal komen lopen risico om door de nertsen besmet te raken. Uit onderzoek blijkt dat er vanuit de besmette bedrijven geen verspreiding van het virus is geweest naar de omgeving.
  - Om te voorkomen dat het virus langdurig op de bedrijven blijft circuleren, worden alle besmette bedrijven geruimd.

Q: Waarom wordt er geen fokverbod ingesteld op nertsen?

- A:
- Een fokverbod heeft nu niet veel zin. De dieren hebben net geworpen en worden pas volgend jaar weer gedekt.
  - Eind 2020 zal worden besloten of een fokverbod nodig is om risico's voor de volksgezondheid en diergezondheid te beperken.

TWEDE GOLF

Q: Is er sprake van een tweede golf?

- A:
- Het staat vast dat het aantal besmettingen toeneemt.
  - We kunnen voorzichtig vaststellen dat de toename afvlakt.

- Wel hebben we ons zicht op het virus enorm verbeterd ten opzichte van in maart. We laten ons steeds meer testen en we sporen ook steeds meer infecties op.
- Het aantal ziekenhuis- en IC-opnamen loopt op dit moment iets op maar is nog wel erg laag.
- Maar het blijft van het aller grootste belang om met elkaar dit virus te blijven bestrijden.
- Want alleen zo kunnen we verdere verspreiding tegen gaan

Q: Is het kabinet voorbereid op een tweede golf?

A:

- De aanpak blijft gericht om het virus maximaal onder controle te krijgen, de zorg niet te overbelasten en kwetsbare mensen in de samenleving te beschermen.
- Dat doen we door de meest actuele cijfers van het RIVM nauwlettend in de gaten te houden, onder andere door middel van het coronadashboard.
- En we maken werk van de verdere uitbreiding van de testcapaciteit.
- Als het aantal besmettingen te ver oploopt, grijpen we in.
- En omdat de ene uitbraak de andere niet is – een uitbraak onder arbeidsmigranten in een vleesfabriek vergt een andere aanpak dan een uitbraak in een kerkgemeenschap – is maatwerk nodig: lokaal of regionaal zolang het kan, nationaal wanneer het moet, en gericht op risicogroepen of -situaties.
- Per uitbraak leren we en worden we ook effectiever in het managen ervan op lokaal of regionaal niveau.
- Wanneer landelijke opschaling nodig is doen we dat; het verkleinen van groepsgrootte, meer nadruk op thuiswerken.
- Ook is er een ijzeren voorraad aan beschermingsmiddelen aangelegd. Dat is een groot verschil met dit voorjaar!
- Tevens wordt er keihard gewerkt aan een flexibele schil aan zorgpersoneel, om de IC-zorg snel op te kunnen schalen en reguliere zorg veel minder dan dit voorjaar gebeurde afgeschaald moet worden.

BRON- EN CONTACTONDERZOEK

Q: Hoe gaat het met het bron- en contactonderzoek?

A:

- Er wordt verschrikkelijk hard gewerkt door de GGD'en. Maar in de uitvoering gaan soms dingen mis.
- Daarom hebben we ook gezegd dat de huidige risicogerichte inzet door de GGD Rotterdam Rijnmond en GGD Amsterdam een tijdelijke situatie is. We willen zo snel als mogelijk weer terug naar de reguliere situatie.
- Om dit mogelijk te maken is direct actie ondernomen zijn en afspraken gemaakt met de landelijke GGD:
  - o versneld extra capaciteit beschikbaar vanuit de flexibele landelijke schil (nu 550fte, verdere opschaling naar 1050fte)
  - o extra capaciteit beschikbaar stellen vanuit regio's waar de druk lager is
  - o extra investeren in het versneld opleiden van mensen
  - o inschakelen van defensie (bij o.a. teststraat Schiphol en coördinerende activiteiten).
- Daarnaast heeft de landelijke GGD organisatie de opdracht gekregen om het opschalingsplan te herijken.
- Ook is gevraagd om te bezien hoe je sneller op kan schalen en mensen operationeel kan hebben.

MONDKAPJES

Q: Juridische onderbouwing van mondkapjesplicht?

A:

- Het kabinet meent dat gelet op de bijzondere situatie waarin we ons bevinden bij uitzondering het inzetten van deze noodverordeningen tijdelijk mogelijk is.
- In het advies van de Raad van State van 25 mei 2020 kan steun worden gevonden voor dit standpunt.
- Uiteraard is motivering van noodzaak, proportionaliteit en subsidiariteit van maatregelen steeds vereist.
- Dit gaat dan om een goede motivatie naar tijd en plaats, op basis van de lokale ontwikkelingen rond gedragingen van de bewoners en bezoekers.
- Om de situatie met de noodverordeningen zo kort mogelijk te laten bestaan heeft het kabinet het wetsvoorstel Tijdelijke wet maatregelen covid-19 ingediend.

Q: Waarom experiment mondkapjesplicht in Amsterdam en Rotterdam?

A:

- Verschillende veiligheidsregio's kampen met bijzondere uitdagingen als het gaat om de naleving van de COVID-maatregelen en de handhaving daarop. Er bestaat een bredere behoefte bij veiligheidsregio's om te experimenteren met gedragsinterventies
- Veiligheidsregio's krijgen – binnen de kaders van de wetgeving – de ruimte om lokaal te verkennen welke oplossingen bijdragen.
- Amsterdam en Rotterdam hebben aangegeven grote knelpunten te ervaren op een aantal drukke plekken in de stad. Jongeren en toeristen houden zich vaak niet aan de geldende anderhalvemeternorm.
- Deze veiligheidsregio's doen daarom vanaf 5 augustus een experiment met een mondkapjesplicht op bijzondere plekken.
- Dit geeft de mogelijkheid om ervaringen op te doen en zo in ogenschouw te nemen wat de gedragseffecten zijn van een dergelijke maatregel. De gedragsunit van de RIVM kan daar een bijdrage aan leveren.

Q: Waarom wel lokaal en niet landelijk?

A:

- De stijging van besmettingen met COVID19 verschilt sterk per regio in Nederland.
- In Rotterdam-Rijnmond laten de besmettingen op dit moment een sterke stijging zien, tegelijk is het beeld in de veiligheidsregio Drenthe stabiel.

- Lokaal en regionaal maatwerk is gewenst om zo gericht op de situatie ter plekke het virus onder controle te houden.

Q: Medische onderbouwing (OMT-advies)?

A:

- Het OMT herbevestigt het standpunt dat het hanteren van anderhalve meter afstand de beste maatregel is om verspreiding van het virus tegen te gaan.
- Er is op dit moment een gebrek aan eenduidig bewijs dat het verplicht gebruik van mondneuskapjes in de publieke ruimte een positief gezondheidseffect heeft.
- Over de gedragseffecten van mondkapjes heeft het OMT aangegeven dat een mondkapjesplicht mogelijk een gedragsfunctie kunnen hebben bij het ondersteunen van het handhaven van de anderhalve meter, maar ook dat de zorgen over toenemend onvoorzichtig gedrag niet kunnen worden weggenomen.

VENTILATIE (10)(2e) let op, wij hebben alleen naar 1° en laatste Q uit jouw set gekeken. Rest ging over scholen en heb je bij OCW gecheckt neem ik aan).

Q: Algemene adviezen rondom ventilatie?

A:

- Naar aanleiding van voortschrijdende wetenschappelijke inzichten op basis van (recente) literatuur en adviezen van het Europese RIVM over ventilatie, heeft het RIVM zijn adviezen over ventilatie aangescherpt.
- Goed ventileren is noodzakelijk is voor een gezond en prettig binnenklimaat.
- Bovendien helpt het om de overdracht van ziekteverwekkers die luchtweginfecties veroorzaken, zoals het coronavirus, te voorkomen.
- In het Bouwbesluit staan de eisen die minimaal aan goede ventilatie worden gesteld.
- Het is belangrijk het ventilatiesysteem goed te onderhouden.
- Het kabinet roept alle bedrijven, instellingen en andere organisaties op om zo snel mogelijk te controleren of hun ventilatiesysteem voldoet aan de eisen voor de gebruiksfunctie van het gebouw uit het Bouwbesluit.
- Daarnaast gelden er uit voorzorg specifieke adviezen op het gebied van ventilatie en verkoeling:
  - o vermijd recirculatie binnen één gemeenschappelijke ruimte waar meerdere personen gedurende langere tijd bij elkaar zijn;
  - o vermijd ook het ontstaan van luchtstromen door mobiele (zwenk)ventilatoren en aircó's in gemeenschappelijke ruimtes.

Q: Zijn bewoners en medewerkers van verpleeghuis De Tweemaster besmet via het ventilatiesysteem?

A:

- Het is nog niet zeker of het ventilatiesysteem een rol heeft gespeeld in de uitbraak. Er vindt nog aanvullend onderzoek plaats om de uitbraak verder in kaart te brengen.
- Dat onderzoek hoopt onder andere uit te wijzen of het virus waarmee de bewoners en medewerkers besmet zijn dezelfde stam heeft.
- Na afronding van het gehele onderzoek volgt de eindrapportage met definitieve conclusies.

QUARANTAIN

Q: Gaat er een verplichting komen?

A:

- Om het virus in te dammen is het cruciaal dat mensen zich aan de maatregelen houden.
- Eén van die maatregelen is ook dat je in quarantaine moet als je een nauw contact bent van iemand die corona heeft of als je uit een onveilig gebied komt. En dat je in isolatie moet als je besmet bent.
- Maar we weten van de GGD dat niet iedereen zich daar aan houdt.
- Met de oplopende besmettingen wil het kabinet daarom dat de quarantainemaatregel beter wordt nageleefd.
- Daar hebben we verschillende voorstellen voor gedaan, waaronder de voorzitters van veiligheidsregio's de mogelijkheid geven om mensen die contact hebben gehad met een potentieel besmet persoon, te verplichten om in thuisquarantaine te gaan. En dat er ook gecontroleerd wordt of mensen zich daar aan houden.
- Afgelopen week heeft het kabinet daar uitgebreid met de Kamer over gedebatteerd.
- De Kamer is daarbij ook helder geweest, er moet in ieder geval ook ingezet worden op vrijwillige naleving en de verplichte quarantaine moet een laatste middel zijn.
- Daar ben ik het mee eens, dat hadden we ook beter voor het voetlicht moeten brengen.
- We werken, richting 1 september, aan een breed pakket waarmee we ervoor willen zorgen dat mensen beter de quarantaine naleven:
  - o communicatie: dus goed uitleggen waarom je in quarantaine bent.
  - o ondersteuning bij het thuisblijven (bv. het Rode Kruis helpt mensen bij praktische dingen als boodschappen doen. Daar had het kabinet al afspraken met hen over gemaakt)
  - o ook bij het nabellen van mensen door de GGD aandacht besteden aan wat mensen nodig hebben.
  - o en als sluitstuk een handhaafbare plicht. Over hoe die handhaving precies vorm krijgt (wanneer wel en niet) zijn we met alle partners uit de justitieketen in overleg.

VACCIN

Q: Laatste stand van zaken?

A:

- Nederland heeft met Duitsland, Frankrijk en Italië in juni een eerste deal met AstraZeneca gesloten om 300 tot 400

- miljoen stuks van het door de Universiteit van Oxford ontwikkelde vaccin in te kopen. Deze deal is inmiddels door de Europese Commissie overgenomen.
- Als alles in de verdere ontwikkeling goed gaat, verwachten we de eerste, kleine levering eind dit jaar.
  - Met de Europese Commissie is vervolgens afgesproken dat zij het voortouw neemt voor meerdere afspraken voor alle 27 EU-lidstaten.
  - Bij die onderhandelingen heeft Nederland een actieve rol in het Joint Negotiation Team. Er wordt met circa 10 aanbieders gesproken.
  - De Commissie werkt daarbij samen met de lidstaten aan een breed portfolio met verschillende typen vaccins en verschillende aanbieders, zoals ook geadviseerd wordt door internationale wetenschappelijke experts.
  - Immers, we weten pas op het laatste moment of een vaccin inderdaad de eindstreep gaat halen.
  - De Commissie heeft de verkennende gesprekken afgerond met het concern Sanofi Pasteur en GSK voor de levering van 300 miljoen vaccins in het 3e en 4e kwartaal van 2021. Ook zijn de verkennende gesprekken afgerond met (10)(2e) Pharmaceutical NV voor de levering van 200 tot 400 miljoen vaccins.
  - Nederland heeft daarbij recht op een aandeel naar rato van bevolkingsomvang van 3,89% dus dat betekent ruim 11,6 miljoen vaccins.

SALARISSEN

Q: Wat doet het kabinet als de Kamer morgen de motie aanneemt om het salaris van zorgpersoneel structureel te verhogen?

A:

- Zoals denk ik iedereen in Nederland, heb ik en ook het kabinet enorm veel waardering voor het belangrijke werk dat de mensen in de zorg doen.
- Zij hebben keer op keer laten zien dat ze onmisbaar zijn. Ik vind daarom ook dat zij daarvoor fatsoenlijk moet worden beloond.
- We werken aan een bonus om de waardering hiervoor te benadrukken.
- Lost daarvan is het belangrijk dat het maandelijkse salaris structureel op orde is.
- VWS stelt jaarlijks extra geld beschikbaar voor het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden.
- Met dit bedrag sluit de werkgevers met de vakbonden vervolgens cao's in de zorg.
- Er zijn de afgelopen periode ook serieuze loonstijgingen geweest, bijvoorbeeld bij de ziekenhuizen (5% in januari) en bij de ambulancezorg (5%).
- Een extra stijging van het loon van zorgmedewerkers – bovenop deze jaarlijkse loonsverhogingen – kost vele miljarden.
- Dat betekent dat er bezuinigd moet worden op iets anders, of dat de premie of de belastingen omhoog moet.
- Zeker met de krimp van de economie die er naar verwachting aankomt is het de vraag of dat wenselijk is.
- Dat gesprek moeten we met elkaar voeren in aanloop naar de nieuwe begroting.